

V Bruseli 5. decembra 2025
(OR. en)

16503/25

SAN 815
IPCR 99
POLMIL 413
RELEX 1639
JAI 1869
HYBRID 171

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 28. novembra 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Č. dok. Kom.: COM(2025) 745 final

Predmet: OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV
Zavádzanie plánu prevencie, pripravenosti a reakcie Únie pre prípady zdravotnej krízy

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 745 final.

Príloha: COM(2025) 745 final

V Bruseli 28. 11. 2025
COM(2025) 745 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Zavádzanie plánu prevencie, pripravenosti a reakcie Únie pre prípady zdravotnej krízy

{SWD(2025) 393 final}

1. POSILŇOVANIE PRIPRAVENOSTI EURÓPSKEJ ÚNIE NA NOVVOZNIKAJÚCE CEZHraničNÉ OHROZENIA ZDRAVIA A JEJ ODOLNOSTI VOČI NIM

Európska únia funguje v ére rastúcej neistoty a mnohostranných hrozieb a rizík. Čelí **zložitej panoráme hrozieb naberajúcej na intenzite** – od pandémie a kybernetických útokov až po dezinformácie, katastrofy súvisiace s klímou a geopolitickú nestabilitu. Tieto výzvy už nie sú izolované. Sú vzájomne prepojené, umocňujú jedna druhú a testujú odolnosť spoločností, hospodárstiev aj demokracií. Bezpečnosť, prosperita a jednotnosť EÚ závisia od jej schopnosti pripraviť sa, predvídať a reagovať – nielen vtedy, keď nastane kríza, ale dávno predtým.

Mnohé z týchto prelínajúcich sa hrozieb majú potenciál viesť k **cezhraničnej zdravotnej kríze**. V súčasnom nestabilnom prostredí by rozsiahla zdravotná kríza mohla spôsobiť značné škody, pričom by sa nedotkla len života jednotlivcov, ale aj celkového fungovania spoločností a hospodárstiev. Závažnosť pandémie ochorenia COVID-19, z ktorej sme získali mnoho bolestivých, no neoceniteľných skúseností, to len dokazuje: musíme z nich ďalej čerpať v rámci svojej snahy riešiť budúce zdravotné krízy. Systémy zdravotnej starostlivosti, ktoré sú nepripravené, roztrieštené a neodolné, môžu byť počas zdravotnej krízy preťažené, čo povedie k narušeniu základných služieb a zníženiu dôvery verejnosti v inštitúcie. Zdravotné krízy však siahajú ďaleko za múry nemocníc a môžu narušiť hospodárstva, prehĺbiť sociálne nerovnosti, zastaviť obchod a skrz-naskrz otriastť dôverou verejnosti. Keďže zdravotné krízy sa dotýkajú rôznych skupín v spoločnosti nerovnomerne, je v záujme posilnenia dôvery, spravodlivosti a odolnosti systémov verejného zdravotníctva Únie nesmierne dôležité zabezpečiť, aby boli opatrenia v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie navrhnuté a vykonané tak, aby boli inkluzívne a prístupné všetkým ľuďom. V prepojenej Európe navyše môžu zdravotné krízy prekročiť hranice a vytvárať tlak na solidaritu aj spoločné zdroje. Tieto cezhraničné a medzisektorové účinky sú jasným dôkazom významu spoľahlivej koordinácie členských štátov a potreby silného súboru opatrení na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ.

Cena za nečinnosť tvárou v tvár predvídateľným hrozbám je nesmierna, pričom sa nemeria len hospodárskymi stratami, ale v prvom rade ľudským utrpením a zmenšenou odolnosťou. Prevencia a pripravenosť naopak prinášajú významnú návratnosť a sú oveľa nákladovo účinnejšie než len reakcia na krízu ⁽¹⁾. Dobře pripravené spoločnosti sa obnovia rýchlejšie, môžu lepšie chrániť živobytie ľudí a zachovávajú si väčšiu stabilitu.

Ponaučenia z posledných rokov sú jasné: pripravenosť na cezhraničné zdravotné krízy nie je otázkou voľby, je to nevyhnutnosť. Komisia, členské štáty a agentúry a orgány EÚ preto prijali rozhodné kroky smerom k silnejšej a odolnejšej **európskej zdravotnej únii** s cieľom posilniť schopnosť EÚ pripraviť sa a reagovať na zdravotné krízy. Ku kľúčovým stavebným kameňom

---

(1) Z nedávnej štúdie vyplýva, že prevencia vírusových pandémieí stojí len zlomok toho, o čo prideme, keď k nim dôjde: menej než 5 % hodnoty stratených životov a 10 % hospodárskej škody spôsobenej týmto druhom šírenia ochorení. A. S. Bernstein et al., 4. februára 2022, Science Advances: <https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.abl4183>.

patrí prijatie **nariadenia EÚ o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia** ⁽²⁾, posilnené mandáty Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) ⁽³⁾ a Európskej agentúry pre lieky (EMA) ⁽⁴⁾, ako aj vytvorenie Úradu Komisie pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA) s cieľom zlepšiť pripravenosť a reakciu na závažné cezhraničné hrozby v oblasti prostriedkov zdravotníckych protipatrení ⁽⁵⁾. Okrem toho bolo prijaté **nariadenie Rady** o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protipatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie ⁽⁶⁾.

Odvtedy boli prijaté mnohé ďalšie strategické iniciatívy EÚ s cieľom posilniť odolnosť EÚ a podporiť jej schopnosť predvídania a prevencie kríz, prípravy a reakcie na ne a obnovy po nich. Významnou iniciatívou EÚ vytvorenou s cieľom reagovať na prepojenú panorámu hrozieb prostredníctvom posilnenia odolnosti na všetkých úrovniach a vo všetkých sektoroch je najmä **Stratégia únie pripravenosti** ⁽⁷⁾. V jej rámci sa uplatňuje proaktívny prístup ku krízovému riadeniu založený na troch vzájomne sa posilňujúcich zásadách, t. j.: i) prístup zohľadňujúci všetky nebezpečenstvá ⁽⁸⁾; ii) nadrezortný prístup ⁽⁹⁾ a iii) celospoločenský prístup ⁽¹⁰⁾. Okrem toho sa v nej stanovuje, že aspekty pripravenosti a bezpečnosti sa musia začleňovať do právnych predpisov, politik a programov EÚ a stať sa ich bežnou súčasťou. Cieľom Stratégie únie pripravenosti je budovať trvácne kapacity, ktorými sa zabezpečí, aby bola EÚ silná na všetkých frontoch a na všetkých úrovniach spoločnosti.

Prílohou k stratégii je **akčný plán** ⁽¹¹⁾, v ktorom sa uvádza 30 kľúčových opatrení, ktoré má vykonať Komisia a členské štáty v siedmich tematických oblastiach stratégie. Na úrovni EÚ sa vyžaduje prístup súdržnosti a koordinácie medzi rôznymi subjektmi a nástrojmi v rámci posilnenej architektúry zdravotnej bezpečnosti EÚ. Akčný plán preto ako jedno z konkrétnych opatrení zahŕňa vypracovanie **plánu prevencie, pripravenosti a reakcie Únie pre prípady zdravotnej krízy (ďalej len „plán Únie“)**, ktoré beztak predstavuje právnu požiadavku podľa nariadenia o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia ⁽¹²⁾, a to do konca roka 2025.

Hoci sa plán Únie nevzťahuje na reakciu na zdravotnú krízu mimo EÚ, je zosúladený s **globálnymi prioritami a iniciatívami EÚ v oblasti zdravia**. Podpora spolupráce s krajinami mimo EÚ a medzinárodnými organizáciami v oblasti verejného zdravia je kľúčová z hľadiska zdravotnej odolnosti a bezpečnosti EÚ aj celého sveta, čo sa uznáva v nariadení o závažných

---

⁽²⁾ Nariadenie (EÚ) 2022/2371 (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 26).

⁽³⁾ Nariadenie (EÚ) 2022/2370 (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 1).

⁽⁴⁾ Nariadenie (EÚ) 2022/123 (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 1).

⁽⁵⁾ C(2021) 6712 final.

⁽⁶⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64).

⁽⁷⁾ https://commission.europa.eu/topics/preparedness_sk.

⁽⁸⁾ V stratégii sa uplatňuje prístup prípravy na širokú škálu hrozieb.

⁽⁹⁾ Súčasťou stratégie je uplatnenie proaktívnejšieho nadrezortného prístupu ku krízovému riadeniu v civilnom aj vojenskom sektore.

⁽¹⁰⁾ Celospoločenský prístup v rámci stratégie znamená, že pri podpore kultúry pripravenosti v celej EÚ zohrávajú úlohu miestne komunity, organizácie občianskej spoločnosti, podniky a sociálni partneri, akademická obec a ďalšie kľúčové subjekty.

⁽¹¹⁾ Príloha k Stratégii únie pripravenosti: https://commission.europa.eu/topics/preparedness_sk.

⁽¹²⁾ Článok 5 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

cezhraničných ohrozeniach zdravia ⁽¹³⁾ a v Stratégii únie pripravenosti. Závazok EÚ v tejto oblasti je usmerňovaný zásadami a opatreniami uvedenými v **stratégii EÚ v oblasti globálneho zdravia** ⁽¹⁴⁾ a stratégii **Global Gateway** ⁽¹⁵⁾. Nedávnym oznámením **iniciatívy v oblasti globálnej zdravotnej odolnosti** v rámci prejavu predsedníčky Ursuly von der Leyenovej o stave Únie ⁽¹⁶⁾ v septembri 2025 sa tento záväzok potvrdzuje.

2. PLÁN PREVENIE, PRIPRAVENOSTI A REAKCIE ÚNIE PRE PRÍPADY ZDRAVOTNEJ KRÍZY

Plán Únie: súbor nástrojov pre krízových manažérov

Plán Únie, ktorý je pripojený k tomuto oznámeniu Komisie, je projektom opatrení EÚ v oblasti závažných cezhraničných ohrození zdravia, ktorý sa vzťahuje na prevenciu, pripravenosť a reakciu. Predstavuje komplexný súbor nástrojov, vďaka ktorému môžu krízoví manažéri predchádzať núdzovým situáciám, pripraviť sa a reagovať na ne rýchlo a účinne. Dopĺňajú sa ním vnútroštátne snahy, a to prostredníctvom opisu toho, ako EÚ koordinuje prevenciu a pripravenosť, ktoré spoločné kapacity a zdroje možno mobilizovať a ako solidarita vedie k činom, keď je to najpotrebnejšie. V pláne Únie sa takisto uvádza postup uznania núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie a opisujú sa ďalšie opatrenia a postupy, ktoré možno použiť, čím sa zabezpečuje, aby EÚ mohla konať rýchlo a cieľavedome. Rovnako dôležité je, že sa ním podporuje kultúra vzdelávania a neustáleho zlepšovania a členskými štátmi sa pomáha preskúmať, revidovať a posilniť ich vlastné systémy. To EÚ umožňuje, aby sa po každej kríze rýchlo obnovila a vyšla z nej silnejšia.

Plán Únie je vytvorený predovšetkým pre členské štáty, najmä orgány zodpovedné za krízové riadenie a vykonávanie politik v oblasti plánovania prevencie, pripravenosti a reakcie. Jeho hodnota je však oveľa väčšia, pričom je prínosom pre agentúry a orgány EÚ, medzinárodných partnerov, ako je Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), a kľúčové subjekty, pokiaľ ide o občiansku spoločnosť, akademickú obec, súkromný sektor, sociálnych partnerov a médiá.

Plán Únie bol vytvorený v rámci medzisektorovej spolupráce a po konzultácii s členskými štátmi a inými zainteresovanými stranami ⁽¹⁷⁾. Vychádza z posilneného rámca EÚ pre zdravotnú bezpečnosť a nedávno uverejnených politických dokumentov a prepája ich ⁽¹⁸⁾.

⁽¹³⁾ Odôvodnenie 38 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

⁽¹⁴⁾ https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-10/international_ghs-report-2022_en.pdf.

⁽¹⁵⁾ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway_sk.

⁽¹⁶⁾ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/state-union/state-union-2025_sk.

⁽¹⁷⁾ Verejná konzultácia (výzva na predkladanie podkladov) prebiehala od 1. do 29. októbra 2025 a v jej rámci sa prijalo 57 odpovedí, najmä od mimovládnych organizácií a záujmových združení.

⁽¹⁸⁾ Napr. https://commission.europa.eu/topics/defence/safer-together-path-towards-fully-prepared-union_sk, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security_sk a https://health.ec.europa.eu/latest-updates/hera-review-taking-stock-reinforce-health-security-eu-2025-03-26_sk.

Prevenca zdravotnej krízy, príprava a reakcia na ňu a obnova po nej

Plán Únie sa týka širokej škály kríz, či už prírodných, náhodných, alebo úmyselných, vrátane kríz biologického, chemického, environmentálneho a neznámeho pôvodu ⁽¹⁹⁾. Takisto sa vzťahuje na „výnimočné núdzové situácie“, ktoré si vyžadujú koordinovanú reakciu EÚ ⁽²⁰⁾, ako sú ozbrojené konflikty alebo situácie, v ktorých sa ukázalo, že existujúce opatrenia sú na ochranu zdravia ľudí nedostatočné. V pláne Únie sa uplatňuje medzisektorový, celospoločenský prístup zohľadňujúci všetky nebezpečenstvá, ktorý vychádza zo zásady „jedno zdravie“ ⁽²¹⁾ a zásady nadrezortnej a celospoločenskej spolupráce. Tento prístup je podstatný, pretože účinné riadenie zložitých hrozieb a rizík si vyžaduje komplexnú reakciu.

Plán Únie sa vzťahuje na štyri fázy cyklu riadenia zdravotnej krízy: 1. prevenciu a pripravenosť; 2. odhaľovanie a posudzovanie; 3. reakciu a 4. obnovu. V pláne sa uvádza architektúra, kapacity a zdroje riadenia zdravotnej krízy EÚ, ako aj podporné mechanizmy zavedené pre jednotlivé fázy.

Fáza 1: Prevencia zdravotnej krízy a príprava na ňu

EÚ musí zabezpečiť spoľahlivú prevenciu potenciálnych závažných cezhraničných ohrození zdravia a prípravu na tieto ohrozenia, aby mohla chrániť verejnosť a zaistiť bezpečnosť verejného zdravia. K dosahovaniu týchto cieľov prispievajú tieto činnosti:

- členské štáty pravidelne podávajú správy o príprave a vykonávaní svojich **národných plánov prevencie, pripravenosti a reakcie** ⁽²²⁾,
- členské štáty sa spoločne s Komisiou koordinujú vo **Výbore pre zdravotnú bezpečnosť** ⁽²³⁾ s cieľom prispieť k príprave národných plánov prevencie, pripravenosti a reakcie,
- ECDC vykonáva **posúdenia pripravenosti na núdzové situácie v oblasti verejného zdravia** ⁽²⁴⁾ (PHEPA) s cieľom posúdiť stav vykonávania národných plánov a poskytuje odporúčania na ich zlepšenie,
- členské štáty posilňujú **systemy zdravotnej starostlivosti a pracovníkov v zdravotníctve**, aby sa zvýšila ich odolnosť pod tlakom; to zahŕňa podporu **očkovania** ako jedného z najvýznamnejších a nákladovo najúčinnějších nástrojov v oblasti verejného zdravia na predchádzanie chorobám,
- Komisia s pomocou členských štátov a po porade s nimi prostredníctvom **rady úradu HERA** podporuje vývoj, dostupnosť a distribúciu **prostriedkov zdravotníckych protipatrení** od vakcín po terapeutiká, diagnostiku, zdravotnícke pomôcky a osobné

⁽¹⁹⁾ Článok 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

⁽²⁰⁾ Článok 2 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

⁽²¹⁾ „Jedno zdravie“ je prístup, v rámci ktorého sa uznáva vzájomné prepojenie medzi zdravím ľudí, zvierat a životného prostredia, pričom sa podporuje spolupráca medzi odborními s cieľom predchádzať ohrozeniam zdravia, odhaľovať ich a reagovať na ne.

⁽²²⁾ Článok 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

⁽²³⁾ https://health.ec.europa.eu/health-security-and-infectious-diseases/crisis-management_sk#health-security-committee.

⁽²⁴⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/about-ecdc/what-we-do/public-health-emergency-preparedness-assessments>.

ochranné prostriedky vrátane súvisiaceho predvídania hrozieb, posudzovania hrozieb a zhromažďovania spravodajských informácií,

- Komisia si v záujme zmiernenia rizika v prípade budúcich núdzových zdravotných situácií vyhradila kapacitu na výrobu vakcín prostredníctvom siete **EU FAB** s cieľom zabezpečiť sústavnú pripravenosť a primerané dodávky kritických surovín,
- prostredníctvom podporných mechanizmov EÚ, ako je **osobitná skupina EÚ pre oblasť zdravia a mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany**, sa členským štátom poskytuje pomoc pri príprave na zdravotné krízy.

Pripravenosť v praxi: obstarávanie vakcín a očkovanie

Šírenie opičích kiahní v EÚ/EHP v roku 2022 poukázalo na dôležitosť celouníjnej pripravenosti na závažné cezhraničné ohrozenia zdravia. O epidemiologickej situácii sa najprv diskutovalo vo **Výbore pre zdravotnú bezpečnosť** (HSC). Potom sa zišla **rada úradu HERA** a v júni 2022 pomohla Komisii zabezpečiť viac než 109 000 dávok vakcíny, ktoré sa do mesiaca od vypuknutia nákazy darovali členským štátom a krajinám pridruženým k programu EU4Health.

Dôležitú úlohu zohral aj **Výbor pre zdravotnú bezpečnosť** (HSC), ktorý prijal odporúčania pre spoločný prístup EÚ k politikám očkovania proti opičím kiahňam ⁽²⁵⁾. V stanovisku HSC sa uviedli kľúčové faktory na účely vnútroštátnych stratégií očkovania proti opičím kiahňam členských štátov v súlade s usmernením vydaným ECDC/WHO, pričom sa zohľadnili ich vnútroštátne okolnosti v epidemiologickej oblasti a oblasti verejného zdravia vrátane dostupnosti vakcín.

S cieľom posilniť strednodobú a dlhodobú pripravenosť na opičie kiahne Komisia takisto zabezpečila až dva milióny dávok vakcíny proti opičím kiahňam v rokoch 2023 a 2024 prostredníctvom rámca spoločného verejného obstarávania ⁽²⁶⁾. Vďaka tomu mali zúčastnené členské štáty možnosť vytvoriť si zásoby a vopred naplánovať stratégie očkovania pripravené na opatrenia v oblasti reakcie prijaté v roku 2024, ako bolo koordinované darovanie vakcín. Toto úsilie je ukázkou toho, ako EÚ využila spoločný nákup a strategické vytváranie zásob na zachovanie spravodlivého prístupu, zmiernenie rizika týkajúceho sa dodávok a predvídanie budúcich ohrození zdravia.

Tieto mechanizmy presahujú rámec reakcie na jediné vypuknutie nákazy – sú príkladom štruktúrovaného prístupu k pripravenosti zameraného na budúcnosť, ktorý EÚ umožňuje účinnejšie reagovať na novovznikajúce ohrozenia zdravia a zároveň sa ním do budúcnosti posilňuje cezhraničná spolupráca, plánovanie zdrojov a rozhodovanie založené na dôkazoch.

Fáza 2: Odhaľovanie a posudzovanie ohrození zdravia

Účinné odhaľovanie a posudzovanie ohrození zdravia je pri reakcii na zdravotné krízy kľúčové. K dosahovaniu týchto cieľov prispievajú tieto činnosti:

- Komisia zlepšuje **systemy dohľadu a odhaľovania**, a to okrem iného prostredníctvom určenia referenčných laboratórií EÚ pre verejné zdravie a prostredníctvom začlenenia rôznych prístupov v oblasti dohľadu vrátane rámca „jedno zdravie“, laboratórneho monitorovania, analýzy odpadových vôd a vektorového dohľadu a kontroly,

⁽²⁵⁾ https://health.ec.europa.eu/publications/recommendations-common-eu-approach-regarding-vaccination-policies-monkeypox-outbreak-response_sk.

⁽²⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_6766.

- Komisia podporuje **výmenu informácií a interoperabilitu údajov** s cieľom zlepšiť kolektívnu pripravenosť a reakciu na zdravotné krízy,
- Komisia podporuje komplexné a integrované **posúdenie hrozieb, posúdenie rizík a včasné varovanie** na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť podklady k rýchlym a účinným opatreniam v oblasti reakcie,
- agentúry EÚ, ako sú ECDC, EMA a EFSA ⁽²⁷⁾, pomáhajú pri vykonávaní rýchlych **posúdení rizík pre verejné zdravie** s cieľom podporiť koordináciu úsilia v oblasti reakcie založenú na údajoch a dôkazoch na úrovni EÚ.

Posúdenie rizík v praxi: rýchle posúdenie rizík EÚ vykonané jedinečnou skupinou agentúr EÚ

Keď členský štát EÚ oznámi závažné cezhraničné ohrozenie zdravia, Komisia alebo Výbor pre zdravotnú bezpečnosť môžu jednu/jeden alebo viaceré agentúry a orgány EÚ požiadať o vykonanie posúdenia rizík pre verejné zdravie. Cieľom týchto posúdení je podporiť koordináciu reakcie na takéto ohrozenia založenú na údajoch, dôkazoch a odbornom poradenstve.

ECDC, EMA, EFSA, ECHA ⁽²⁸⁾, EEA ⁽²⁹⁾, EUDA ⁽³⁰⁾ a Europol k týmto posúdeniam rizík pre verejné zdravie prispievajú na základe svojich mandátov a odborných znalostí. Agentúry EÚ posudzujú potenciálnu závažnosť ohrozenia verejného zdravia, ako aj vplyv opatrení v oblasti verejného zdravia a sociálnych opatrení. Komisia v záujme podpory komplexného posúdenia rizík príslušným agentúram EÚ poskytuje informácie týkajúce sa prostriedkov zdravotníckych protipatrení vrátane informácií o dodávkach, obstarávaní a používaní.

Praktický príklad: Reakcia na šírenie salmonely

ECDC a EFSA v októbri 2025 spoločne uverejnili aktualizované rýchle posúdenie šírenia, ktoré sa týkalo pretrvávajúceho cezhraničného šírenia baktérie *Salmonella Strathcona* ST2559 ⁽³¹⁾, v rámci ktorého bolo v rokoch 2023 až 2025 zaznamenaných 437 prípadov v 15 krajinách EÚ/EHP. Vo viacerých vnútroštátnych vyšetrovaniach sa zistilo, že hlavným prenášačom infekcie boli rajčiaky. Nájdením baktérie *S. Strathcona* vo vzorkách vody na zavlažovanie zozbieraných na mieste produkcie rajčiakov sa potvrdil environmentálny príspevok k nakazeniu rajčiakov. Týmto zisteniami sa zdôrazňuje potreba multidisciplinárnej stratégie, ktorej súčasťou sú environmentálne hodnotenia s cieľom zmierniť riziko nakazenia salmonelou.

Fáza 3: Reakcia na zdravotnú krízu

Kľúčové je, aby bola reakcia na závažné cezhraničné ohrozenie zdravia koordinovaná a komplementárna. K dosahovaniu tohto cieľa prispievajú tieto činnosti:

- vo **Výbore pre zdravotnú bezpečnosť** (HSC), ktorému predsedá Komisia, členské štáty koordinujú úsilie v oblasti reakcie spoločne s Komisiou a agentúrami a orgánmi

⁽²⁷⁾ Európsky úrad pre bezpečnosť potravín.

⁽²⁸⁾ Európska chemická agentúra.

⁽²⁹⁾ Európska environmentálna agentúra.

⁽³⁰⁾ Európska agentúra pre drogy.

⁽³¹⁾ https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/ROA_%20S_%20Strathcona-ST2559_multi-country.pdf.

EÚ, a to vrátane krízového riadenia a opatrení v oblasti verejného zdravia a sociálnych opatrení,

- Komisia s podporou **rady úradu HERA** ⁽³²⁾ koordinuje úsilie v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa prostriedkov zdravotníckych protiopatrení s cieľom zabezpečiť ich dostupnosť a prístupnosť v prípade reakcie na závažné cezhraničné ohrozenie zdravia,
- členské štáty zabezpečujú **lepšiu situačnú informovanosť, komunikáciu týkajúcu sa rizík a krízy** a potrebný **výskum a finančné prostriedky v oblasti núdzových situácií** na podporu úsilia v oblasti reakcie,
- v závislosti od závažnosti hrozby a potreby a proporcionality ďalších opatrení sa Komisia môže rozhodnúť, že uzná **núdzovú situáciu v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie**, čím sa sprístupnia dodatočné kapacity a zdroje vrátane rozšírených mandátov niektorých agentúr a orgánov EÚ. **Poradný výbor EÚ pre núdzové situácie v oblasti verejného zdravia** podporuje Komisiu na jej žiadosť poskytovaním poradenstva k tomu, či ohrozenie predstavuje núdzovú situáciu v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie,
- v **Rade pre zdravotné krízy**, ktorej spolupredseda Komisia a rotujúce predsedníctvo Rady, Rada, Komisia, príslušné orgány, úrady a agentúry EÚ a členské štáty koordinujú svoje úsilie s cieľom zabezpečiť dodávky prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii a prístup k nim. Rada pre zdravotné krízy sa zriadi, ak dôjde k uznaniu núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie a ak Rada **aktivuje rámec núdzových opatrení** ⁽³³⁾,
- členské štáty s podporou Komisie zabezpečujú kontinuitu cezhraničnej starostlivosti a pomoci od **zdravotníckej evakuácie** po poskytovanie materiálnej zdravotnej pomoci (vrátane prostriedkov zdravotníckych protiopatrení a zdravotníckeho vybavenia) a **vyhladávanie kontaktov medzi členskými štátmi** pri súčasnom prepojení so širšími mechanizmami krízového riadenia EÚ riadenými Komisiou, ako sú **mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM)** a **ReliefEU** ⁽³⁴⁾, ako aj **integrovaná politická reakcia na krízu (IPCR)** Rady ⁽³⁵⁾,
- ak si to situácia vyžaduje, Komisia môže zaviesť **dočasné cestovné obmedzenia a kontrolu vnútorných hraníc** v súlade s revidovaným Kódexom schengenských hraníc ⁽³⁶⁾. K ďalším opatreniam by mohli patriť **mechanizmy kontroly vývozu**, v rámci ktorých colné orgány pomáhajú zabezpečiť dodávky kritických prostriedkov zdravotníckych protiopatrení prostredníctvom uľahčenia ich dovozu a v prípade potreby obmedzenia ich vývozu počas krízy.

Reakcia v praxi: mechanizmus integrovanej politickej reakcie na krízu (IPCR)

IPCR Rady Európskej únie (Rada) je ústredným mechanizmom EÚ pre rýchle a koordinované rozhodovanie na politickej úrovni EÚ v reakcii na významné alebo zložité krízy. Tento mechanizmus, ktorému predsedá predsedníctvo Rady, je škálovateľný v závislosti od závažnosti krízy. Výbor pre

⁽³²⁾ V súlade s rozhodnutím Komisie zo 16. 9. 2021, ktorým sa zriaďuje Úrad pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA), C(2021) 6712.

⁽³³⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64).

⁽³⁴⁾ https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid/reliefeu_sk.

⁽³⁵⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/1993 (Ú. v. EÚ L 320, 17.12.2018, s. 28 – 34).

⁽³⁶⁾ Články 21a a 28 revidovaného Kódexu schengenských hraníc (nariadenie 2016/399 zmenené nariadením 1717/2024).

zdravotnú bezpečnosť (HSC) a Rada pre zdravotné krízy v prípade núdzovej zdravotnej situácie úzko spolupracujú s IPCR s cieľom zabezpečiť, aby bola politická koordinácia na úrovni EÚ podporená odbornými znalosťami v oblasti verejného zdravia a operačným príspevkom členských štátov napríklad vo forme výmeny informácií, názorov a usmernení. Počas pandémie ochorenia COVID-19 napríklad Komisia vypracovala viac než 100 **správ o integrovanej situačnej informovanosti a analýze (ISAA)** s príspevkom členských štátov, agentúr EÚ, zastúpení a delegácií EÚ s cieľom poskytnúť osobám s rozhodovacou právomocou jasný obraz o situácii.

Praktický príklad: Zosúladenie IPCR a HSC v súvislosti s reakciou na ochorenie COVID-19

Komisia počas pandémie ochorenia COVID-19 v rámci IPCR pravidelne podávala správy o rokovaní HSC. V januári 2023 sa napríklad v rámci IPCR prijala rovnaká pozícia ako v HSC v súvislosti s náhlym zvýšením počtu prípadov ochorenia COVID-19 v Číne, ako sa uvádza v dokumente *Opinion of the HSC for a common EU approach in response to the COVID-19 situation in China* (Stanovisko HSC týkajúce sa spoločného prístupu EÚ v reakcii na situáciu spojenú s ochorením COVID-19 v Číne) ⁽³⁷⁾.

⁽³⁷⁾ https://health.ec.europa.eu/latest-updates/opinion-health-security-committee-common-eu-approach-response-covid-19-situation-china-2023-01-05_sk.

Fáza 4: Obnova po zdravotnej kríze

Obnova po zdravotných krízach a získanie poznatkov sú kľúčové na účely obnovy komúnit a predchádzania budúcim krízam. To zahŕňa:

- vykonávanie **preskúmaní počas opatrení a po uplynutí opatrení** s cieľom poučiť sa z každej zdravotnej krízy,
- pretavenie získaných poznatkov do **politických reforiem, aktualizovaných právnych rámcov a vylepšených plánov pripravenosti** vrátane odolnejších systémov zdravotnej starostlivosti,
- hodnotenie účinnosti a vplyvu politik reakcie na krízu a obnovy po kríze s pomocou nezávislých odborníkov, ako je **mechanizmus vedeckého poradenstva (SAM)**, a auditov **Európskeho dvora audítorov**,
- podporu transparentnosti a dôvery prostredníctvom jasného **informovania** o tom, čo fungovalo, čo možno zlepšiť a čo treba zmeniť,
- posudzovanie sociálneho a hospodárskeho vplyvu na skupiny neprimerane zasiahnuté zdravotnými krízami a identifikáciu spôsobov, ako posilniť spravodlivosť a inkluzívny prístup.

Obnova v praxi: posilnenie zdravotnej bezpečnosti EÚ na základe poznatkov získaných z pandémie ochorenia COVID-19

Komisia na základe poznatkov získaných z pandémie ochorenia COVID-19 aktualizovala právne predpisy týkajúce sa **závažných cezhraničných ohrození zdravia**. Tým sa zavádza spoľahlivejší systém prevencie, dohľadu, včasného varovania a reakcie na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni a zabezpečuje sa rýchlejšia koordinácia, zlepšená výmena informácií a spoločné opatrenia v čase núdzovej situácie. Úrad **HERA** bol zriadený ako útvar Komisie s cieľom posilniť schopnosť EÚ predchádzať cezhraničným núdzovým zdravotným situáciám, odhaľovať ich a rýchlo na ne reagovať prostredníctvom zabezpečenia vývoja, výroby, obstarávania a spravodlivej distribúcie kľúčových prostriedkov zdravotníckych protiopatrení. Posilnené boli aj mandáty kľúčových agentúr EÚ: i) **ECDC** má teraz posilnené právomoci v oblasti dohľadu, posúdenia rizík a vytvárania siete referenčných laboratórií EÚ pre verejné zdravie, pričom podporuje lepšie plánovanie pripravenosti a reakcie v členských štátoch, a ii) **EMA** zohráva ústrednú úlohu pri predchádzaní nedostatku základných liekov a zdravotníckych pomôcok a jeho riadení. Okrem toho sa zaviedol rámec opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie. Posilnený právny rámec **mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM)** navyše Komisii umožnil rozšíriť rezervy rescEU. To zahŕňa vytvorenie strategických zásob rescEU na viac než 20 miestach nachádzajúcich sa v 16 členských štátoch, ktoré tvoria základné položky, ako sú prostriedky zdravotníckych protiopatrení, zdravotnícke vybavenie na účely poskytovania intenzívnej starostlivosti, vybavenie na reakciu v chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej oblasti a osobné ochranné prostriedky.

EÚ v nadväznosti na tieto legislatívne reformy ďalej zdokonaľovala svoj rámec zdravotnej bezpečnosti na základe hodnotení po pandémii. **Mechanizmus vedeckého poradenstva (SAM)** bol zdrojom nezávislých usmernení založených na dôkazoch, ktoré sa týkali pripravenosti na pandémiu, stratégií v oblasti vakcín a dôvery verejnosti vo vedu. **Európsky dvor audítorov** navyše vykonal rad preskúmaní

a auditov týkajúcich sa reakcie EÚ na pandémiu ochorenia COVID-19 ⁽³⁸⁾. Dvor audítorov predovšetkým posudzoval pripravenosť a reakciu na pandémiu ochorenia COVID-19 v prípade ECDC a EMA, pričom uskutočnil audit výkonnosti týchto dvoch agentúr v čase zdravotnej krízy ⁽³⁹⁾. V rámci auditu sa vo všeobecnosti dospelo k záveru, že tieto dve agentúry v medziach svojich právomocí a kapacít celkovo na krízu spôsobenú pandémiou ochorenia COVID-19 reagovali dobre. Nedávno sa preskúmali činnosti útvaru Komisie HERA ⁽⁴⁰⁾, pričom sa vyzdvihli úspechy tohto úradu pri posilňovaní kapacít v oblasti pripravenosti a reakcie na úrovni EÚ. V týchto správach sa však takisto identifikovali nedostatky v konkrétnych oblastiach a osvetlili sa oblasti, kde sa vyžaduje ďalšia práca. V rámci hodnotenia UCPM prijatého v roku 2024 sa navyše odporučilo posilnenie jeho spôsobilosti operatívne reagovať s cieľom účinnejšie zmiernovať rozsiahle cezhraničné riziká ⁽⁴¹⁾.

Poznatky získané pri týchto auditoch a preskúmaníach prispievajú k posilneniu spôsobilosti EÚ v oblasti prevencie zdravotnej krízy, pripravenosti a reakcie na ňu. Spoločne sú tieto opatrenia ukázkou toho, ako EÚ pretavila poznatky z pandémie do trvalých zlepšení v oblasti zdravotnej bezpečnosti – budujúc zdravšiu, bezpečnejšiu a odolnejšiu Európu pre budúcnosť.

3. POSILNENIE NÁRODNÝCH PLÁNOV PRI SÚČASNOM ZABEZPEČENÍ KOORDINOVANEJ REAKCIE NA ÚROVNI EÚ: SÚDRŽNÝ PRÍSTUP K ZDRAVOTNEJ BEZPEČNOSTI

Plán Únie je inšpirovaný národnými plánmi prevencie, pripravenosti a reakcie, ktoré členské štáty vypracúvajú a aktualizujú od prijatia nariadenia o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia v roku 2022 ⁽⁴²⁾. Členské štáty by zasa mali svoje národné plány v čo najväčšom rozsahu zosúladiť s plánom Únie a podporiť tak súdržný prístup k zdravotnej bezpečnosti. Prepojením plánu EÚ a národných plánov možno v EÚ zaviesť spoľahlivý a inkluzívny rámec zdravotnej bezpečnosti. Plán Únie teda **služi ako usmerňovací dokument aj ako katalyzátor jednotnosti**: vnútroštátnym orgánom sa prostredníctvom neho umožňuje posilniť svoje vlastné národné plány a zároveň sa ním zabezpečuje koordinovaná reakcia na zdravotné krízy na úrovni EÚ.

Členské štáty každé tri roky Komisii **podávajú správy** o svojom plánovaní prevencie, pripravenosti a reakcie a vykonávaní v tejto oblasti na vnútroštátnej úrovni, pričom poskytujú prehľad svojich vnútroštátnych riadiacich štruktúr, kapacít a zdrojov určených na zabezpečenie ich pripravenosti a reakcie na cezhraničné zdravotné krízy. V rámci tohto podávania správ o vlastnej situácii a diskusií o celkovom stave pripravenosti EÚ zohráva dôležitú úlohu **Výbor pre zdravotnú bezpečnosť** (HSC) ⁽⁴³⁾. V HSC sa stretávajú členské štáty, Komisia a príslušné

⁽³⁸⁾ <https://www.eca.europa.eu/sk/covid19>.

⁽³⁹⁾ <https://www.eca.europa.eu/sk/publications?ref=SR-2024-12>.

⁽⁴⁰⁾ COM(2025) 147 final.

⁽⁴¹⁾ COM(2024) 212 final.

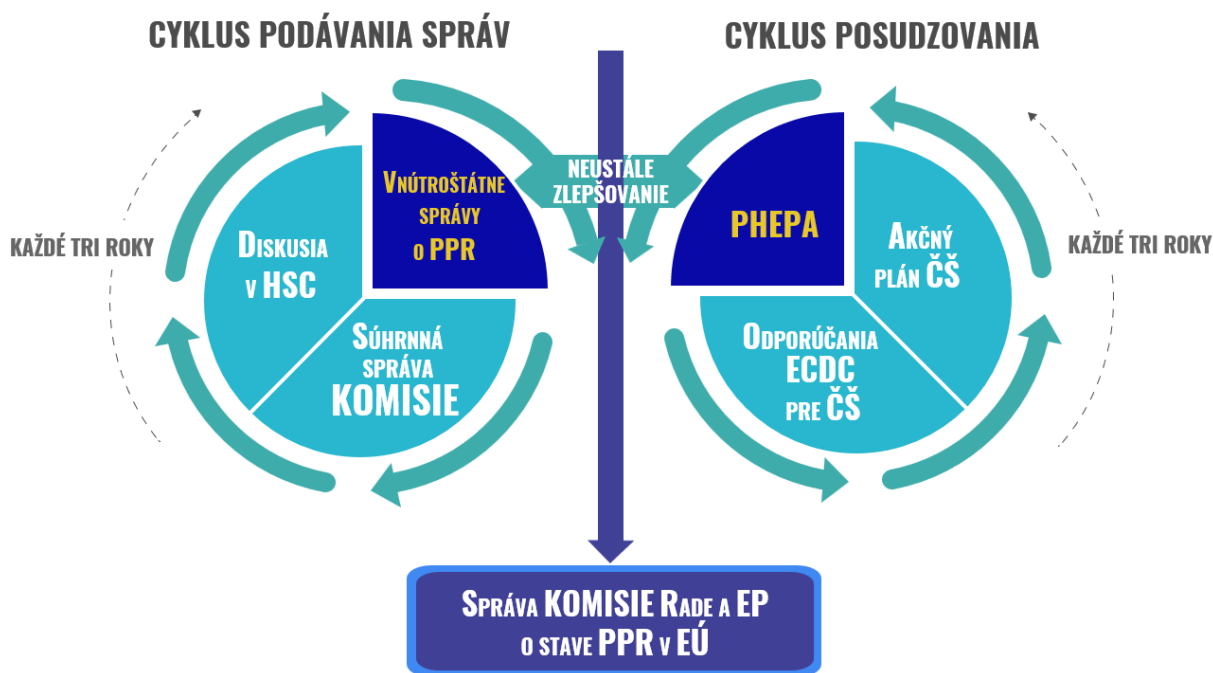
⁽⁴²⁾ V rámci vykonávania nariadenia (EÚ) 2022/2371, pozri články 6 – 8.

⁽⁴³⁾ https://health.ec.europa.eu/health-security-and-infectious-diseases/crisis-management_sk#health-security-committee.

agentúry a orgány EÚ s cieľom diskutovať o najlepších postupoch a vymieňať si ich, podporovať zosúladienie národných plánov a plánu Únie a prispievať ku kultúre spolupráce⁽⁴⁴⁾.

Kapacity členských štátov v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie zároveň takisto v trojročnom cykle posudzuje ECDC. ECDC v nadväznosti na tieto **posúdenia pripravenosti na núdzové situácie v oblasti verejného zdravia**⁽⁴⁵⁾ (PHEPA) poskytuje členským štátom prispôsobené odporúčania, v rámci ktorých uvádza oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, a navrhuje spôsoby, ako zlepšiť ich národné plány a posilniť ich kapacity⁽⁴⁶⁾.

Na tomto obrázku sú znázornené vzájomne prepojené **cykly podávania správ a posudzovania** v súvislosti s plánovaním prevencie, pripravenosti a reakcie (PPR) členských štátov. Na **ľavej strane** je zobrazený cyklus podávania správ, v rámci ktorého členské štáty podávajú správy o svojich národných plánoch PPR, o ktorých sa potom diskutuje v rámci Výboru pre zdravotnú bezpečnosť a ktoré Komisia zhrnie v súhrnnej správe. Na **pravej strane** je znázornený cyklus posudzovania, ktorý sa začína posudzovaniami PHEPA, po ktorých nasledujú odporúčania ECDC a napokon vypracovanie akčných plánov členskými štátmi v reakcii na tieto odporúčania. Spätná väzba z oboch cyklov je podkladom pre integrovaný prehľad pripravenosti EÚ, ktorý Komisia predkladá Európskemu parlamentu a Rade, a prispieva k neustálemu zlepšovaniu zdravotnej bezpečnosti EÚ.

Obrázok 1 Vzájomne prepojené cykly podávania správ a posudzovania v súvislosti s plánovaním prevencie, pripravenosti a reakcie členských štátov.

⁽⁴⁴⁾ Článok 10 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ecdc.europa.eu/en/about-ecdc/what-we-do/public-health-emergency-preparedness-assessments>.

⁽⁴⁶⁾ Článok 8 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

Všetkých 30 krajín EÚ/EHP má v súčasnosti vypracované národné plány prevencie, pripravenosti a reakcie a podalo správy o svojich kapacitách v rámci prvého podávania správ o vlastnej situácii v roku 2023 ⁽⁴⁷⁾. V rokoch 2024 a 2025 sa na PHEPA, ktoré vykonávalo ECDC, zúčastnilo 19 krajín EÚ/EHP.

Komisia v spolupráci s ECDC na základe informácií zhromaždených prostredníctvom podávania správ krajín o vlastnej situácii a výsledkov PHEPA vypracúva **súhrnnú správu o stave pripravenosti v EÚ** ⁽⁴⁸⁾, v ktorej zdôrazňuje nedostatky a oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie.

Pohľad na kapacity krajín EÚ/EHP v oblasti pripravenosti na základe podávania správ o ich vlastnej situácii v roku 2023

Všetky krajiny EÚ/EHP majú legislatívne rámce pre riadenie zdravotnej krízy, ale nedostatky vo vykonávaní pretrvávajú. V záujme účinného riešenia závažných cezhraničných ohrození zdravia musia členské štáty prijať komplexný prístup, v rámci ktorého sa zdôrazňuje spolupráca, rovnosť príležitostí, finančná odolnosť a spoľahlivá koordinácia na všetkých úrovniach.

Pokiaľ ide o prístup „jedno zdravie“, väčšina krajín EÚ/EHP má systémy riadenia incidentov, v rámci ktorých sa verejné zdravie prepája s inými sektormi. Mechanizmy koordinácie rôznych sektorov a úrovni riadenia sa však len zriedka testujú a revidujú. Členské štáty by v záujme lepšej identifikácie rizík už v počiatkovej fáze mali pravidelne posudzovať všetky druhy hrozieb a začleniť ich do komplexných plánov pre prípady zdravotnej krízy založených na prístupe „jedno zdravie“ a zohľadňujúcich všetky nebezpečenstvá, ktoré sa týkajú všetkých relevantných sektorov spoločnosti. Súčasťou týchto plánov by mali byť aj prostriedky zdravotníckych protipatrení, pričom by sa malo zabezpečiť, aby boli zásoby a výrobné kapacity v prípade vzniku zdravotnej krízy pripravené podporiť rýchlu a účinnú reakciu.

Väčšina krajín EÚ/EHP má plány na zabezpečenie dostupnosti pracovníkov v zdravotníctve počas zdravotnej krízy, ale len málo z nich ich pravidelne preskúmava a mnohé majú problém primerane predpovedať potreby v oblasti ľudských zdrojov. Systémy na cezhraničné nasadenie zdravotníckeho personálu v núdzovej situácii zatiaľ nie sú dobre zavedené. S cieľom zvládať prudký nárast dopytu v núdzovej situácii by mali mať členské štáty zavedené plány na mobilizáciu dodatočného personálu vrátane študentov a pracovníkov na dôchodku. Takisto by mali stanoviť jasné postupy na presun pracovníkov v zdravotníctve medzi regiónmi a krajinami EÚ/EHP v situáciách s vysokým dopytom vrátane potenciálnych scenárov konfliktu. Vo všeobecnosti je potrebné sfunkčnenie dohôd v oblasti vzájomnej pomoci a spolupráce, aby sa uľahčil cezhraničný pohyb personálu, zdravotníckeho vybavenia, prostriedkov zdravotníckych protipatrení a pacientov v núdzových situáciách a posilnila sa podpora hostiteľskej krajiny.

Vypracúvanie a vykonávanie národných plánov, ako aj plánovanie kapacít požadovaných v členských štátoch na účely prevencie zdravotných kríz, pripravenosti a reakcie na ne teda predstavujú dynamický proces, ktorý je ovplyvnený aj politickými prioritami členských štátov, dostupnými zdrojmi a neustále sa meniacou panorámou hrozieb a rizík. Komisia a agentúry EÚ podporujú členské štáty poskytovaním technických usmernení, organizáciou odbornej prípravy

⁽⁴⁷⁾ Podávanie správ je založené na dotazníku (pozri: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32023R1808>) a bude sa opakovať v roku 2026 a potom každé tri roky.

⁽⁴⁸⁾ Článok 7 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2022/2371.

(³⁷) a simulačných cvičení a poskytovaním odborných znalostí (³⁸). V tejto súvislosti je kľúčový pokračujúci dialóg vo Výbore pre zdravotnú bezpečnosť.

4. VYKONÁVANIE A ĎALŠÍ ROZVOJ PLÁNU ÚNIE

Plán Únie, ktorý je úzko prepojený s národnými plánmi a vychádza z nich, sa bude nevyhnutne vyvíjať. Podobne ako národné plány sa v ďalších verziách tohto plánu musí zohľadniť politický vývoj, vypuknutie ochorení, zmeny v právnych predpisoch EÚ a prijatie alebo vykonávanie príslušných iniciatív EÚ. Pri aktualizácii plánu Únie bude teda kľúčové vziať do úvahy spätnú väzbu zo simulačných cvičení, poznatky získané zo skutočných zdravotných kríz, hodnotenia právnych predpisov a iniciatív EÚ, skúsenosti z vykonávania a dostupné finančné zdroje.

S cieľom zabezpečiť, aby plán Únie naďalej plnil svoje ciele, sa bude pravidelne testovať prostredníctvom **simulačných cvičení**, pričom prvé z nich je naplánované na rok 2026. Týmito cvičeniami sa otestuje obsah plánu Únie v reakcii na rôzne druhy novovznikajúcich hrozieb. Okrem toho sa plánujú ďalšie simulačné cvičenia, kurzy odbornej prípravy a semináre, ktoré sa budú zameriavať na konkrétne aspekty prevencie zdravotných kríz, pripravenosti a reakcie na ne⁴⁹.

Ak dôjde k zdravotnej kríze, Komisia s členskými štátmi vykoná preskúmania počas opatrení a po uplynutí opatrení. Kľúčové bude vybrať z týchto preskúmaní informácie a začleniť ich do plánu Únie. Uvedené prispeje k tomu, aby bol plán naďalej vhodný na daný účel a aby bol čo najúčinnjším súborom nástrojov vo všetkých fázach cyklu prevencie, pripravenosti a reakcie.

Do úvahy sa musia vziať aj výsledky prebiehajúcich hodnotení dvoch kľúčových stavebných kameňov **európskej zdravotnej únie**: i) **vykonávania nariadenia o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia** a ii) **ECDC so zreteľom na jeho revidovaný mandát**. Očakáva sa, že výsledky týchto hodnotení sa uverejnia v prvom a druhom štvrtroku 2026.

Pri budúcich revíziách plánu bude potrebné zohľadniť prijímanie rôznych kľúčových opatrení uvedených v akčnom pláne, ktorý je prílohou k Stratégii únie pripravenosti. Patria k nim tieto opatrenia: i) vytvorenie **centra EÚ pre krízovú koordináciu** plánované na rok 2027; ii) vypracovanie **komplexného posúdenia rizík a hrozieb na úrovni EÚ** (2026); iii) prijatie **minimálnych požiadaviek na pripravenosť** (2026) a iv) zavedenie komplexných **opatrení v oblasti civilno-vojenskej pripravenosti** (2027).

Súčasťou akčného plánu, ktorý je prílohou k Stratégii únie pripravenosti, sú aj dve stratégie, ktoré boli prijaté v roku 2025. Cieľom **Stratégie v oblasti prostriedkov zdravotníckych protiopatrení** (⁵⁰) je posilniť kapacity Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na ďalšiu núdzovú zdravotnú situáciu bez ohľadu na jej pôvod, a to tak, že sa zabezpečí nepretržitý prístup k prostriedkom zdravotníckych protiopatrení, ako sú vakcíny, lieky, diagnostika a iné

(⁴⁹) Napríklad cvičenia venované riadeniu prostriedkov zdravotníckych protiopatrení alebo civilno-vojenskej spolupráci.

(⁵⁰) COM(2025) 529 final z 9. júla 2025.

zdravotnícke nástroje, a ich dostupnosť. Cieľom **Stratégie pre vytváranie zásob** ⁽⁵¹⁾ je vytváranie a uchovávanie strategických rezerv základných zdravotníckych potrieb na účely rýchlej mobilizácie. Vykonávanie oboch stratégií sa bude zameriavať na konkrétne opatrenia relevantné na účely plánu Únie.

Na obsah plánu Únie budú mať významný vplyv aj návrhy v kontexte ďalšieho viacročného finančného rámca, ktoré v súčasnosti skúmajú spoluzákonodarcovia. Konkrétne návrh Komisie týkajúci sa **Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť** ⁽⁵²⁾ sa zameriava na podporu inovácií a konkurencieschopnosti v sektore zdravotníctva pri súčasnom zaistení bezpečnosti dodávok a zvýšení priemyselnej kapacity a schopnosti riešiť budúce závažné cezhraničné ohrozenia zdravia v súlade s prístupom „jedno zdravie“.

Cieľom návrhu Komisie na posilnenie **mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany a podpory Únie v oblasti pripravenosti a reakcie na núdzové zdravotné situácie** ⁽⁵³⁾ je navyše posilniť prevenciu kríz EÚ, jej pripravenosť a reakciu na ne.

Okrem toho sa má v januári 2026 začať realizovať **Partnerstvo EÚ v oblasti pripravenosti na pandémie (BE READY)**, čo je výskumné partnerstvo financované z programu Horizont Európa ⁽⁵⁴⁾, v rámci ktorého vznikne udržateľná celoeurópska výskumná sieť, ktorá dokáže rýchlo a účinne reagovať na budúce zdravotné krízy ⁽⁵⁵⁾.

Hybnou silou **úspešného vykonania a budúcich aktualizácií** plánu Únie bude spoločné úsilie Komisie, ďalších inštitúcií, agentúr a orgánov EÚ a členských štátov. Výbor pre zdravotnú bezpečnosť bude naďalej predstavovať platformu na pravidelnú koordináciu v oblasti vykonávania plánu Únie. Komisia sa bude zároveň aktívne deliť o vedomosti a najlepšie postupy so všetkými zainteresovanými stranami vrátane príslušných orgánov členských štátov prostredníctvom radu komunikačných kanálov vrátane kľúčových podujatí. Spoločne budeme pracovať na silnejšej, inkluzívnejšej a odolnejšej Európskej únii, v ktorej sa na nikoho nezabúda, a prostredníctvom podpory kultúry spolupráce a spoločných opatrení budeme chrániť zdravie a blaho verejnosti.

⁽⁵¹⁾ COM(2025) 528 final z 9. júla 2025.

⁽⁵²⁾ COM(2025) 555 final zo 16. júla 2025.

⁽⁵³⁾ COM(2025) 548 final zo 16. júla 2025.

⁽⁵⁴⁾ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/horizon-hlth-2024-disease-17-01?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=startDate&isExactMatch=true&status=31094501,31094502&programmePeriod=2021%20-%202027&frameworkProgramme=43108390&callIdentifier=HORIZON-HLTH-2024-DISEASE-17>.

⁽⁵⁵⁾ <https://beready4pandemics.eu/>.